

Project DG Sante / EU4HEALTH

Ιανουάριος, 2024

Έρευνα διερεύνησης αναγκών ψυχικής υγείας του Ουκρανικού πληθυσμού στην Ελλάδα

Αθήνα, 2024

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περιγραφή προγράμματος	1
Σχεδιασμό έρευνας	1
Μεθοδολογία	2
Αποτελέσματα	4
Προτάσεις	7
Παρατηρήσεις	9

Περιγραφή προγράμματος :

*Ποιοι είναι οι βασικοί στόχοι
του προγράμματος DG Sante /
EU4 Health ;*

Κύριος στόχος του προγράμματος είναι η παροχή ποιοτικών Πρώτων Βοηθειών Ψυχικής Υγείας (ΠΒΨΥ) και υπηρεσιών ψυχικής υγείας και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης σε άτομα που έχουν καταφύγει στην Ελλάδα, εξαιτίας της ένοπλης σύγκρουσης στην Ουκρανία, ενισχύοντας παράλληλα τις δεξιότητες του προσωπικού και των εθελοντών του Εθνικού Συλλόγου, αλλά και επαγγελματιών άλλων οργανισμών, που υποστηρίζουν προσφυγικό και μεταναστευτικό πληθυσμό.

Το πρόγραμμα, το οποίο έχει ως ημερομηνία έναρξης τον Ιούνιο του 2022, ήδη υλοποιείται σε 5 χώρες: Τσεχία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία και Πολωνία, ενώ από τον Ιανουάριο του 2023 επεκτάθηκε σε 25 επιπλέον Εθνικούς Συλλόγους, ανάμεσα στους οποίους και στον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό.

Διαχειριστικός φορέας του προγράμματος είναι η Διεθνής Ομοσπονδία των ΕΣ/ΕΗ με την τεχνική υποστήριξη του Περιφερειακού Κέντρου Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης της ΔΟΕΣ (IFRC Reference Centre for Psychosocial Support).

Σχεδιασμός της έρευνας :

Σκοποί και στόχοι

Η παρούσα έρευνα η οποία αποτελεί προϋπόθεση του προγράμματος προέκυψε παράλληλα ως επιτακτική ανάγκη προκειμένου να διερευνηθούν οι ανάγκες του εκτοπισμένου πληθυσμού από την Ουκρανία σε ζητήματα ψυχικής υγείας, έτσι ώστε να αναπτυχθούν στοχευμένες μελλοντικές δράσεις βασισμένες και σύμφωνες με την ληφθείσα ανατροφοδότηση και τις ανάγκες των ίδιων των ατόμων.

Η εν λόγω έρευνα σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε από την ομάδα έργου του προγράμματος και σε συνεργασία με την υποστήριξη της Υπηρεσίας Συμμετοχικότητας, Επικοινωνίας και Δέσμευσης (ΣΕΔ) και στόχευε στη διερεύνηση:

- α) των βασικών αλλαγών και προβλημάτων που έχουν επηρεάσει την ψυχική υγεία των ατόμων από την έναρξη της κρίσης
- β) των τυχόν αλλαγών στα συναισθήματά από την αρχή της κρίσης μέχρι και σήμερα
- γ) των δραστηριοτήτων που λειτουργούν ευεργετικά για την ψυχική υγεία
- δ) του ποσοστού ασφάλειας που αισθάνονται στον τόπο που διαμένουν στην Ελλάδα
- ε) του κατά πόσο γνωρίζουν σε ποιους φορείς να απευθυνθούν σε περίπτωση που αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα ψυχικής υγείας

Μεθοδολογία :

Προετοιμασία και τρόπος διεξαγωγής

Κατόπιν συζήτησης και διερεύνησης των μεθοδολογιών διεξαγωγής της έρευνας, οι Ομάδες Εστιασμένης Συζήτησης (ΟΕΣ), επιλέχθηκαν ως η καταλληλότερη μέθοδος καθώς:

α) λαμβάνοντας υπόψη το προφίλ του πληθυσμού (με τη συνδρομή των πολιτισμικών μεσολαβητών οι Ουκρανοί χαρακτηρίστηκαν ως εσωστρεφής και λιγομίλητος λαός) οι ΟΕΣ θα εξασφάλιζαν μία πιο άμεση και αλληλεπιδραστική προσέγγιση δίνοντας τη δυνατότητα να διερευνηθούν τα συγκεκριμένα θέματα δια μέσου συζήτησης και διαλόγου

β) η καθεαυτή θεματολογία της έρευνας (διερεύνηση θεμάτων ψυχικής υγείας) συνιστούσε την επιλογή μίας μεθόδου η οποία θα εξασφάλιζε την έκφραση συναισθημάτων, φόβων, αντιλήψεων, απόψεων σε ένα περιβάλλον ασφάλειας και παρότρυνσης

Κατά τη φάση της προετοιμασίας της διεξαγωγής της έρευνας πραγματοποιήθηκαν από την ομάδα ΣΕΔ τεχνικές συναντήσεις με το προσωπικό που θα υποστήριζε τις ΟΕΣ, όπου επισημάνθηκαν και αναλύθηκαν ζητήματα και λεπτομέρειες που έπρεπε εκ των προτέρων να ληφθούν υπόψη όπως:

- Παρουσία διερμηνέα κατά τη διεξαγωγή της ΟΕΣ και εύρεση κατάλληλου χώρου για τις συναντήσεις
- Αντιπροσωπευτική επιλογή των συμμετεχόντων (φύλο, ηλικία, οικογενειακή κατάσταση)
- Έγκαιρη και άρτια ενημέρωση των συμμετεχόντων (δια ζώσης και μέσω viber) αναφορικά με τη θεματολογία και τη στόχευση της έρευνας/διαχείριση προσδοκιών
- Προετοιμασία και εξοικείωση των συνεντευξιαστών αναφορικά με τη σωστή διαχείριση των ΟΕΣ (π.χ δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και ασφάλειας, εξασφάλιση συμμετοχής στο διάλογο όλων των ατόμων, σωστή διαχείριση χρόνου, ερωτήσεων και μονοπώλησης της συζήτησης, παρατήρηση μη λεκτικής επικοινωνίας, διακριτική διαχείριση έμφυλων και ευαίσθητων ζητημάτων κ.ο.κ)
- Τήρηση και καταγραφή πρακτικών (online φόρμα καταγραφής)
- Ανάλυση και επεξεργασία των δεδομένων/αποτύπωση των αποτελεσμάτων
- Κοινοποίηση των αποτελεσμάτων σε δίκτυα συνεργασίας και φορέων, σχεδιασμός μελλοντικών δράσεων με βάση τα πορίσματα της έρευνας

Η έρευνα διήρκησε από τις 11 Οκτωβρίου μέχρι τις 30 Νοεμβρίου 2023 όπου συνολικά συμμετείχαν 52 Ουκρανοί πολίτες αντιπροσωπευτικό δείγμα ως προς το φύλο (12 άνδρες και 40 γυναίκες), την ηλικία (17-80 ετών) και την οικογενειακή κατάσταση, και προέρχονταν από τον επωφελούμενο πληθυσμό των υπηρεσιών και των προγραμμάτων του ΕΕΣ (διαγρ.1)

Συνολικά πραγματοποιήθηκαν οχτώ (8) Ομάδες Εστιασμένης Συζήτησης (ΟΕΣ), στα Πολυδύναμα Κέντρα Προσφύγων Αθήνας και Θεσσαλονίκης, στον Εκπαιδευτικό Υγειονομικό Σταθμό Αθηνών και στην Υπηρεσία Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης.

Την υλοποίηση των ΟΕΣ υποστήριξε ομάδα 13 ατόμων από το προσωπικό του ΕΕΣ (συντονιστές του προγράμματος, κοινωνικοί λειτουργοί, νοσηλεύτες, διερμηνείς, πολιτισμικοί διαμεσολαβητές και άλλες ειδικότητες).

Για τις ΟΕΣ χρησιμοποιήθηκε δομημένο ερωτηματολόγιο 6 συνολικά ερωτήσεων.

Η ανάλυση και η επεξεργασία των ποιοτικών δεδομένων που προέκυψαν από τις ΟΕΣ πραγματοποιήθηκε από την ομάδα ΣΕΔ δια μέσου κωδικοποίησης των απαντήσεων και στατιστικής απεικόνισης των ευρημάτων.

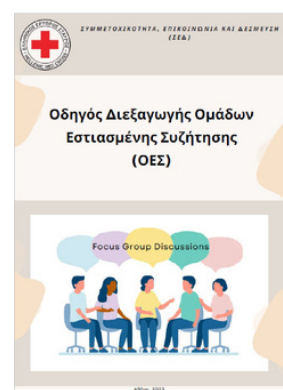
8 ΕΣΤΙΑΣΜΕΝΕΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ 52 ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ 17-80 ΕΤΩΝ

Διαγρ.1

Η προετοιμασία και η υλοποίηση των ΟΕΣ βασίστηκαν στον Οδηγό ΟΕΣ που διαθέτει ο Εθνικός Σύλλογος για το προσωπικό του ΕΕΣ και αποτελεί μεθοδολογικό εργαλείο για τον άρτιο σχεδιασμό και διεξαγωγή των ΟΕΣ.

Αποτελέσματα :

Κύρια ευρήματα της έρευνας

ΕΡΩΤΗΣΗ 1:

Σχετικά με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν **με την ελληνική γλώσσα**, δήλωσαν πως η εκμάθησή της αποδεικνύεται ιδιαίτερα δύσκολη κυρίως για **τους ηλικιωμένους**, αντιμετωπίζουν προβλήματα **στην καθημερινή επικοινωνία και συναναστροφή** (π.χ εγγραφή του παιδιού στην ομάδα μπάσκετ, προσαρμογή των παιδιών στο σχολείο), καθώς και δυσκολίες **στην επικοινωνία στα νοσοκομεία και στους ιατρικούς φορείς** (δεν υπάρχει διερμηνεία). Επίσης, δεν υπάρχουν ευκαιρίες **να εξασκήσουν τη γλώσσα**, δε γνωρίζουν που προσφέρονται **δωρεάν μαθήματα**, ενώ έχουν δυσκολία στο να παρακολουθήσουν μαθήματα ελληνικής γλώσσας **γιατί εργάζονται**.

Αναφορικά **με τα προβλήματα στέγασης**, ανέφεραν συγκεκριμένα ως παράγοντες δυσκολίας: **Τη λήξη του προγράμματος Ήλιος**, τις δυσκολίες εύρεσης κατοικίας **λόγω ξενικής ιδιότητας** καθώς και **τα ακριβά ενοίκια** που επικρατούν στην αγορά.

Οι δυσκολίες ένταξης **στην αγορά εργασίας** προκύπτουν από τους περιορισμούς που δέχονται **λόγω γλώσσας** (αδυναμία επικοινωνίας), **λόγω φύλου** (οι γυναίκες δυσκολεύονται περισσότερο στην εύρεση εργασίας), **λόγω μεγάλης ηλικίας** (60+) και **λόγω έλλειψης άδειας εργασίας** (με αποτέλεσμα να καταφεύγουν στην παράνομη εργασία).

Σχετικά με τη **μη δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη**, ανέφεραν πως κάποιες ιατρικές εξετάσεις πρέπει να γίνουν **σε ιδιωτικά ιατρεία** και είναι αρκετά κοστοβόρες, ενώ δεν υπάρχει **εξειδικευμένη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη**.

Αξίζει επίσης να επισημανθεί πως για 17 άτομα αποτελεί δυσκολία το γεγονός ότι **η κάρτα μετακίνησης στα ΜΜΜ δεν διατίθεται πλέον δωρεάν**, ενώ για 2 άτομα **η έλλειψη σταθερότητας περιλαμβάνει την αλλαγή κατοικίας, τρόπου ζωής και διατροφής**.

Τέλος, τα προβλήματα **στην εκπαίδευση** (10 άτομα) περιλαμβάνουν το γεγονός πως δεν υπάρχουν **πολλά διαθέσιμα σχολεία με ουκρανικά μαθήματα**.

Τα **3 κυριότερα προβλήματα/προκλήσεις** που αντιμετωπίζουν οι συμμετέχοντες από την έναρξη της κρίσης είναι:

- 1.Οικονομικά προβλήματα
- 2.Προβλήματα με την ελληνική γλώσσα
- 3.Προβλήματα που σχετίζονται **με θέματα στέγασης**

Ακολουθούν **οι δυσκολίες ένταξης στην αγορά εργασίας** (37 άτομα) και η **έλλειψη πρόσβασης σε δωρεάν υπηρεσίες υγείας** (34 άτομα) (διαγρ.2)

Αναφορικά με τα οικονομικά προβλήματα δήλωσαν πως δυσκολεύονται στην **πληρωμή λογαριασμών κοινής ωφελείας**, αδυνατούν να ανταποκριθούν **στα καθημερινά έξοδα διαβίωσης** (λόγω αύξησης της τιμής αγαθών), ενώ **δεν υπάρχουν επιδόματα** για να υποστηριχτούν οικονομικά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2:

Αναφορικά με τις **αλλαγές που παρατήρησαν στα συναισθήματα και στη συμπεριφορά τους** μετά το γεγονός κρίσης:

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (41 άτομα) ανέφερε ότι βιώνει **στρες και άγχος**, 23 άτομα ότι παρουσιάζουν **προβλήματα ύπνου**, ενώ 18 άτομα ότι έχουν αναπτύξει **συναισθήματα αβεβαιότητας, ανασφάλειας και ανησυχίας** (διαγρ.3)

Στα αμέσως επόμενα συναισθήματα ακολουθούν **τα συναισθήματα αναμονής** (δε γνωρίζουν πότε θα επιστρέψουν στη χώρα τους, "οι ζωές τους είναι σε παύση" όπως χαρακτηριστικά ανέφεραν), **συναισθήματα αλληλεγγύης και αλληλουποστήριξης** (μεταξύ των μελών της ουκρανικής κοινότητας) και **απόγνωση/απελπισία** (βλέποντας τις περιουσίες τους κατεστραμμένες).

Τα συναισθήματα **έντασης/θυμού** αφορούν στις διαπροσωπικές σχέσεις και στις συναισθηματικές εκρήξεις, της **ντροπής/στεναχώριας** στο ρόλο τους ως ωφελούμενοι και παθητικοί δέκτες υπηρεσιών (συγκεκριμένα αναφέρθηκε: "αναγκαζόμαστε να ζητάμε, εμείς οι ηλικιωμένοι ντρεπόμαστε να συμμετέχουμε σε ομάδες, αισθανόμαστε ότι είμαστε βάρος για τα παιδιά μας και δεν προσφέρουμε").

Το **συναισθηματικό σοκ/μπλοκάρισμα** προκύπτει από το γεγονός ότι οι ενδοοικογενειακές σχέσεις έχουν επηρεαστεί καθώς προέρχονται από μικτές οικογένειες Ουκρανών/Ρώσων, **η συναισθηματική φόρτιση** από τη συνεχή έκθεση στις ειδήσεις των ΜΜΕ και **η απογοήτευση** προκύπτει από τις δράσεις που δε συνεχίζονται.

ΜΙΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗ ΠΟΥ ΚΑΝΑΤΕ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΤΗΝ ΑΡΧΙΣΕΤΕ ΞΑΝΑ Ή ΝΑ ΤΗΝ ΚΑΝΕΤΕ ΠΙΟ ΣΥΧΝΑ

ΕΡΩΤΗΣΗ 3:

Στην ερώτηση που αφορά στις ευχάριστες ενασχολήσεις πριν και μετά την κρίση, η πλειοψηφία ανέφερε **τη βόλτα/εκδρομή** που περιλαμβάνει το περπάτημα, το κολύμπι και το ποδήλατο (22 άτομα), την **υποστήριξη σε ομάδες ψυχολογικής υποστήριξης** (19 άτομα), και **τη φροντίδα οικογένειας** (17 άτομα), καθώς ο γονεϊκός ρόλος τείνει να λειτουργεί ευεργετικά για την ψυχολογία (διαγρ.4).

Σχετικά με τη **ζωγραφική** (13 άτομα) οι συμμετέχοντες ανέφεραν πως σε ομάδες 4-5 ατόμων πουλούν τις χειροτεχνίες και έχουν οικονομικές απολαβές, υποστηρίζοντας τις οικογένειές τους που βρίσκονται στην Ουκρανία.

Επισημαίνεται πως **οι ομάδες ψυχολογικής υποστήριξης** μπορεί να είναι online ή δια ζώσης, ενώ επίσης αναφέρθηκε ότι η έλλειψη διερμηνείας στερεί την αμεσότητα και τον αυθορμητισμό.

Τέλος, οι **οικιακές ενασχολήσεις** περιλαμβάνουν την αναδιακόσμηση του εσωτερικού χώρου του σπιτιού, συγκεκριμένα μία συμμετέχουσα ανέφερε “*το να μετακινώ έπιπλα και να αναδιαμορφώνω το χώρο με κάνει να χαλαρώνω*”.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4:

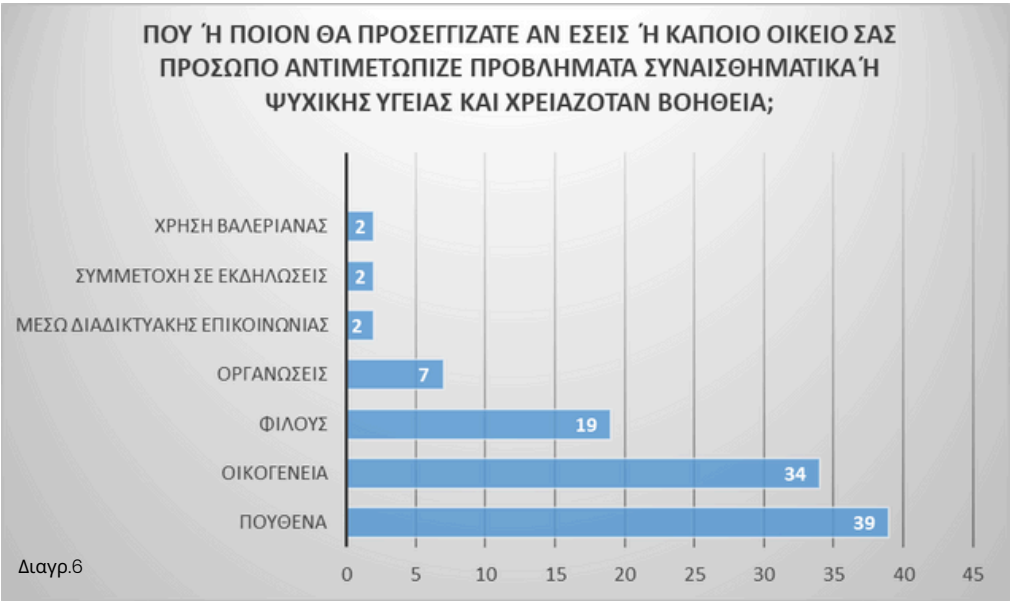
Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων (**83%**) δήλωσε πως **αισθάνεται ασφαλής** στην περιοχή που κατοικεί, λέγοντας πως υπάρχει ηρεμία και ειρήνη στη χώρα, ενώ το προφίλ των Ελλήνων (καταδεκτικός και φιλόξενος λαός) συμβάλει θετικά στην κοινωνική ενσωμάτωσή τους (διαγρ.5).

Αρνητικά απάντησε το **17%** διευκρινίζοντας πως οι λόγοι που συντελούν **στην ανασφάλεια** είναι: α) **η γεωγραφική περιοχή/τόπος διαμονής** (Άγιος Νικόλαος, Βικτώρια, και η ύπαρξη ουσιοεξαρτημένων ατόμων) και β) **η εγκληματικότητα** (αναφέρθηκε μία περίπτωση ξυλοδαρμού, κλοπής και σχολικού εκφοβισμού)

ΕΡΩΤΗΣΗ 4:

Στην περίπτωση εμφάνισης συναισθηματικών προβλημάτων ή θεμάτων ψυχικής υγείας, **39 άτομα** δήλωσαν πως δεν θα απευθύνονταν **πουθενά** για βοήθεια, αναφέροντας συγκεκριμένα πως “*εμείς είμαστε γιατροί του εαυτού μας*”, “*δεν αισθανόμαστε τίποτα, νιώθουμε flat*”.

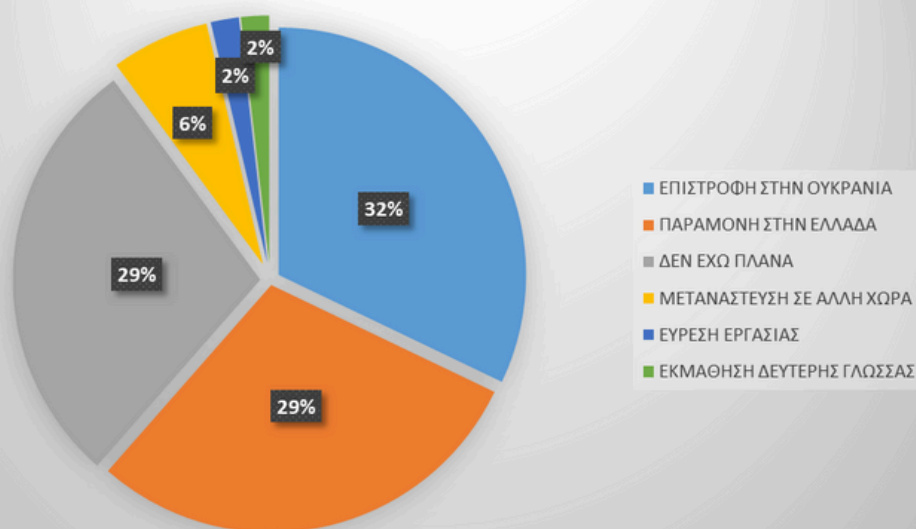
34 άτομα θα απευθύνονταν στην **οικογένεια** και **19 άτομα** σε **φίλους και γνωστούς**.

7 άτομα σε **οργανώσεις και φορείς** (όπως SoS Village, Blue Refugee Center, Πολυδύναμο Κέντρο Προσφύγων ΕΕΣ, Ίριδα, Αλκυόνη).

ΕΡΩΤΗΣΗ 5:

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΣΑΣ ΕΑΝ ΣΥΝΕΧΙΣΤΕΙ Η ΚΡΙΣΗ;

Αναφορικά με τα σχέδια των ερωτηθέντων στην περίπτωση που συνεχιστεί η κρίση, το **32%** δήλωσε πως σκέφτεται **να επιστρέψει στην Ουκρανία** λόγω:

- **ανασφάλειας** στην Ελλάδα (αλλά μόνο στην περίπτωση που η Ουκρανία είναι ασφαλής)
- **αδυναμία εύρεσης εργασίας** στην Ελλάδα

- ότι **οι οικογένειές τους** βρίσκονται στην Ουκρανία
- **διακοπής επιδότησης** ενοικίου

Το **29%** δήλωσε πως **θα παραμείνει στην Ελλάδα** καθώς:

- δεν έχουν **που να επιστρέψουν** (οι κατοικίες τους έχουν καταστραφεί)
- έχουν **ήδη βρει εργασία** στην Ελλάδα
- **η μετακόμιση** είναι δύσκολη διαδικασία
- είναι ευχαριστημένοι από **τη συμπεριφορά** των ανθρώπων

Το **29%** δήλωσε πως **δεν υπάρχουν πλάνα** καθώς όλα εξαρτώνται από:

- από τη **λήξη του πολέμου**
- από την **οικονομική κατάσταση**

Μικρότερα ποσοστά ανέφεραν πως σκέφτονται **να μεταναστεύσουν σε άλλες χώρες, να βρουν εργασία και να μάθουν δεύτερη ξένη γλώσσα.**

Προτάσεις:

Αιτήματα, ερωτήσεις και απόψεις που διατυπώθηκαν από τους συμμετέχοντες

Κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής των ΟΕΣ στο πλαίσιο της συζήτησης και του διαλόγου, δόθηκε η ευκαιρία στους συμμετέχοντες να εκφράσουν προσωπικά σχόλια, απόψεις, ιδέες, προτάσεις και αιτήματα τα οποία προσέφεραν επιπρόσθετες χρήσιμες πληροφορίες ευρύτερης θεματολογίας.

Συγκεκριμένα:

ΑΙΤΗΜΑΤΑ

- Παροχή επιταγών 50 ευρώ σε σούπερ μάρκετ
- Παροχή οικονομικού βοηθήματος ύψους 20-25 ευρώ για τις μετακινήσεις με αστικά λεωφορεία
- Κάλυψη ιατρικών εξόδων σε ιδιωτικές κλινικές
- Δημιουργία ομάδων εξάσκησης της ελληνικής γλώσσας και αλληλεπίδρασης με την ελληνική κοινότητα με στόχο την εξοικείωση με τη γλώσσα
- Περισσότερα διαθέσιμα προγράμματα τεχνικής κατάρτισης και απασχόλησης ενηλίκων και παιδιών στη περιοχή διαμονής τους (μανικιούρ/πεντικιούρ, πλέξιμο, μακραμέ, χειροτεχνίες ομάδες μουσικής ανηλίκων, ομάδες άθλησης ενηλίκων και παιδιών, εκδρομές, extreme sport όπως ράφτινγκ και σκι)
- Προγράμματα ψυχολογικής υποστήριξης με Ουκρανούς θεραπευτές (έτσι ώστε να ξεπεραστεί το θέμα της διερμηνείας και να εξασφαλιστεί η αμεσότητα της επικοινωνίας μεταξύ θεραπευτή-θεραπευόμενου)
- Περισσότεροι διαθέσιμοι διερμηνείς δια ζώσης προκειμένου να διευκολύνεται η επικοινωνία στα ιατρικά ραντεβού
- Δημιουργία Κέντρου Πληροφόρησης με στόχο την παροχή ενημέρωσης (διαδικτυακά και δια ζώσης) για τις διαθέσιμες παροχές στους Ουκρανούς πρόσφυγες
- Να επαναλαμβάνονται οι ΟΕΣ καθώς αποτέλεσαν μία ευκαιρία για να εκφράσουν τα συναισθήματά τους και να συζητήσουν θέματα που τους απασχολούν
- Ύπαρξη πλατφόρμας αναζήτησης αξιοπρεπούς εργασίας αντίστοιχης των προσόντων τους (και όχι μόνο θέσεις για καθαριστές ή βοηθοί κουζίνας)
- Υποστήριξη σχετικά με τις διαδικτυακές πληρωμές
- Δωρεάν εισιτήρια για παραστάσεις
- Υποστήριξη με οικονομικότερα μεσιτικά γραφεία

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- Τη διαθεσιμότητα κοινωνικών διαμερισμάτων

- Τη δυνατότητα παροχής δωρεάν ρουχικού εξοπλισμού
- Τα μελλοντικά σχέδια σχετικά με την κάρτα προσωρινής προστασίας

ΑΠΟΦΕΙΣ

- 2 συμμετέχουσες πρότειναν να προσφέρουν μαθήματα πιάνου
- Εκφράστηκε η άποψη ότι οι Έλληνες δεν είναι επιθετικός λαός, γεγονός που διευκόλυνε κατά πολύ την κοινωνικοποίησή τους
- Μία συμμετέχουσα δήλωσε εντυπωσιασμένη από την ελληνική ιστορία και αισθάνεται ευγνώμων που βρίσκεται στην Ελλάδα
- Αναφέρθηκε πως είναι σημαντικό να μάθουν την ελληνική γλώσσα από σεβασμό στη χώρα όπου φιλοξενούνται
- Μία συμμετέχουσα ανέφερε πως δεν αντιμετώπισε προβλήματα σχετικά με την εγγραφή των παιδιών της στο σχολείο και λαμβάνουν υποστήριξη από το σχολικό περιβάλλον
- Επισημάνθηκε η ελευθερία των σχέσεων στις νεότερες ηλικιακές ομάδες συγκριτικά με το κλειστό σύστημα της Ουκρανίας και την επιβολή ομοιομορφίας

Παρατηρήσεις:

Συμπεράσματα που προέκυψαν από την πλευρά των συνεντευξιαστών

- Στην πλειοψηφία τους οι συμμετέχοντες ευχαρίστησαν θερμά τον ΕΕΣ για την ευκαιρία που τους έδωσε προκειμένου να εκφράσουν τους προβληματισμούς και τις έγνοιές τους και δήλωσαν ότι ήταν μια ευχάριστη διαδικασία για εκείνους. Επίσης, ζήτησαν να επαναληφθούν αντίστοιχες συναντήσεις καθώς λειτούργησε θετικά για την ψυχολογία τους
- Οι Ομάδες Εστιασμένης Συζήτησης λειτούργησαν ευεργετικά για τους συμμετέχοντες καθώς συνέβαλαν στην θετική αλληλεπίδραση μεταξύ των ατόμων λόγω κοινού πολιτισμικού πλαισίου και κουλτούρας. Συγκεκριμένα, υπήρξαν περιπτώσεις που συμμετέχοντες αντάλλαξαν μεταξύ τους στοιχεία επικοινωνίας, πρότειναν να αλληλοενισχυθούν με είδη υγιεινής, ενώ αντάλλαξαν και πληροφορίες για πολιτισμικές δράσεις όπως παραστάσεις μπαλέτου
- Παρατηρήθηκε ότι οι ομάδες με μικρότερο αριθμό συμμετεχόντων ήταν πιο εύκολες στη διαχείριση και στην ανάπτυξη ευκαιριών για διάλογο και συζήτηση
- Το δείγμα πληθυσμού που συμμετείχε στις ομάδες περιλάμβανε πολύ μικρό ποσοστό νέων ατόμων, γεγονός που καταδεικνύει ότι οι συγκεκριμένες ηλικίες απευθύνονται πιο αραιά σε υπηρεσίες και φορείς ανθρωπιστικής βοήθειας
- Υπήρξαν κάποιες ερωτήσεις που έπρεπε να επαναδιατυπωθούν και να επεξηγηθούν προκειμένου να καταστούν κατανοητές από τους συμμετέχοντες, ενώ υπήρξαν γκρουπ όπου δεν απάντησαν σε όλες τις ερωτήσεις

Στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση της έρευνας συμμετείχαν οι:

- Λαμπρινή Παπαδοπούλου, Διαχειρίστρια προγράμματος EU4HEALTH MHPSS
- Αγγελική Μαργιολάκη, Συντονίστρια προγράμματος EU4HEALTH MHPSS
- Μενέλαος Κανάκης, Συντονιστής Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης ΕΕΣ
- Χρυσάνθη Μπάμπαλη, Πρόσωπο Αναφοράς Ψυχικής Υγείας
- Μαρία Ζυγούρη, Συντονίστρια ΣΕΔ ΕΕΣ
- Βασιλική Δάλλα, Πρόσωπο Αναφοράς ΣΕΔ Τομέα Υγείας
- Αναστασία Μόλαρη, Ψυχολόγος Κινητής Ομάδας Θεσ/κης
- Ιωάννα Τρουμούση, Κοινωνική λειτουργός, Υπηρεσία Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης
- Άκης Μακρυγιάννης, Συντονιστής Πολυδύναμου Κέντρου Προσφύγων Θεσ/κης
- Σωτήρης Μουρουδέλης, Κοινωνικός λειτουργός, Πολυδύναμο Κέντρο Προσφύγων Θεσ/κης
- Γαλήνη Καριοφυλλίδου, Case Worker
- Μαρίνα Λουκιανένκο, Πολιτισμικός Διαμεσολαβητής Ουκρανικών
- Ολέσια Χρυντσούκ, Πολιτισμικός Διαμεσολαβητής Ουκρανικών

Υπεύθυνοι επεξεργασίας, ανάλυσης δεδομένων και συγγραφής της έκθεσης αναφοράς:

- Μαρία Ζυγούρη, Συντονίστρια ΣΕΔ ΕΕΣ, Τομέας Κοινωνικής Πρόνοιας, m.zygouri@redcross.gr
- Βασιλική Δάλλα, Πρόσωπο Αναφοράς ΣΕΔ Τομέας Υγείας, v.dalla@redcross.gr